

1398

פרוטוקול מס' 64/ב

סייעת ועדת הכספים

ביום א', ט' באדר א' תשי"ז - 10.2.57 בשעה 10.30

נ ו כ ח י מ :

חברי הועדה:

- י. גורני - יו"ר
- א. אלטמן
- י. נדך
- א. בהיר
- ס. חזני
- ז. סוזאייב
- י. קרגמן
- ח. רובין

מוזמנים:

ד"ר ת. ברוש - נציג מס-הכנסה
מר הניב - היועץ המיפטי של משרד האוצר
מר בזק - סזכיר הועדה

סדר-היום

חוק לתיקון פקודת מס-ההכנסה

היו"ר י. גורני:

אני פותח את הישיבה.

ז. סוזאייב:

בעקבות הייתה שנחקימה עם סר ירף בענין יב-סגן, ובעקבות הבטחתו כי תהיה פנייה לצבור - אני מציינ כי עד היום לא שמעתי על כך דבר, ואני רוצה להסב את תשומת לבו לכך. הליקויים ואי-הסדרים ב"הב-סגן" הם רבים, והעצמאי אף אינו יודע לאן לשלוח את הצ'ק. מן הראוי שהסכרה בענין זה תינתן בימים אלה מס.

שאלה שניה, ואותה רוצה אני להפנות לסד האוצר: קיים סדר המאפשר לתושב חוץ לשלוח לקרובו או לידידו בארץ מכונית בטמנה אם פה ניתן רשיון יבוא טמאים לצורך זה. הסדר מחייב תושב חוץ הרוצה לשלוח מכונית בטמנה לפנות לקונסוליה שם ולסווד Effidavit, והאיש פה מציט בקשה. והנה, עתה, מבקשת המסכרה הכלכלית שלנו לבדוק אחרונית אם המקרים הם כונה-פידוי: אם היא פונה לאזרח הישראלי שקיבל המכונית ואותו היא חוקרת - אין לו ברירה, כי אזרח ישראל נתון ללסון ממסלת ישראל ובין אם היא נוהגת טוב ובין אם היא נוהגת רע עליו להישמע. לא כן לגבי אזרחים אמריקניים, אפילו אם הם יהודים. שלח לי קרובי באמריקה חליפת מכתבים שהיתה לו עם הקונסוליה הישראלית לאחר שקיבל Effidavit ושלה מכונית לקרובו בארץ. פנו אליו בדרישה לכסוד פרטים על מהימנות ההודעות מסוד בשעתו. הוא יהודי טוב, והסכים שיבואו אליו לבדוק את הספרים, אמרם אם יהודי כזה היה פונה למסלת ארצות הברית בענין זה והיה סודיע על התעוררותה של צירות זרה בעניניו, היה הדבר מעורר אחד הסקנדלים הגדולים. אילו פנתה אלי הצירות הסובייטית ושואלת אותי: מאין לקחת את הכסף בשביל לשלוח חבילה לאחותך שברוסיה, הייתי פונה למשרד החוץ שלנו, וזו היתה פונה לצירות הסובייטית בטאלה: מאימתי שתעצבת צירות זרה בעסקיו של אזרח פרטי? האם באמת חושבת המסכרה הכלכלית שלנו שהיא חולשת לא רק על אזרחי ישראל, אלא גם על אזרחי ארצות הברית? אנו חיים בחלם, ואני מתפלא על סבלנותם של יהודי ארצות הברית. הם באמת עשויים מזהב, ואהבתם למדינת ישראל באמת גדולה. התביישתי כשמעתי זאת. אני מבקש את סר האוצר להזמין

את אנשי המסטרדה הכלכלית ולדרוש הסברים. אני מוכן לפרסם בעתון עניין זה ולשאול על סמך מה מתערכת מדינת ישראל בעסקיהם ובעניניהם של אזרחי אסריקנייים גם אם הם יהודים, אני מצטער שחסר לילטון מצלנו שכל ותבונה.

הינ"ר י. גורני: השאלה היא שאלה, והיא תובא לשר המוצר.

אנו עוברים לחוק לתיקון פקודת מס-ההכנסה. הפסקנו את הדיון והצבעה בסעיף 16,

ס ע י ף 16
=====

ז. סוזאייב: הצעות לסעיף זה הן: במקום 600 ל"י אני מציע להעלות ל-900 ל"י, במקום 500 ל"י אני מציע להעלות ל-1000 ל"י, ובמקום תמיכה בעד שני בני משפחה - אני מציע לכתוב בעד 4 בני משפחה.

ד"ר ש. בזק: אני קורא הצעתו של חבר הכנסת בדר: יחיד תושב ישראל שמוכיח להנחת דעתו של פקיד המוסה כי בתוך שנת המס הוציא הוצאות למזונות בן-אדם הוא חייב בהן על פי דין, יותר לו ניכוי בסכום ההוצאות שמוציא כאמור.

ז. סוזאייב: אני תומך בהצעת חבר הכנסת בדר.

ד"ר ת. ברוש: אני רוצה לציין כי בהצעת החוק ההיא כתוב שאפשר לחייב אותו רק אם ידו משבת לאחר כיסוי כל צרכיו, גם לאחר תשלום מס-הכנסה. לענין זה מס-הכנסה הוא הוצאה, ועל כן אין לדעתי כל קשר בין החוק ההוא לבין חוק זה.

י. בדר: לסעיף זה. אני מבקש שסעיף (1) ייעשה (2), ואילו סעיף (2) ייעשה (1). אחרת הוא יוכל לקבל בשביל חותנתו, בשביל אם אשתו, ניכוי לפי שני הסעיפים.

ד"ר ת. ברוש: לא, כי הדבר כתוב בספורט.

הינ"ר י. גורני: אנו עוברים להצבעה.

ה צ ב ע ה

להצעתו של ח"כ סוזאייב להגדיל מ-600 ל-900 ל"י - 2
ב ג ד 2

בענין זה - שתי דעות

להצעתו של ח"כ סוזאייב להגדיל מ-500 ל-1000 ל"י - 2
ב ג ד 2

בענין זה - שתי דעות

להצעתו של ח"כ סוזאייב להעלות מ-2 ל-4 נתמכים - 2
ב ג ד 2

בענין זה - שתי דעות

להצעתו של ח"כ בדר - 2
ב ג ד 2

בענין זה - שתי דעות

לסעיף 16, לפי הצעת הממשלה - 2
נגד - 2

בסעיף 16 - שתי דעות.

סעיף 17
=====

י. בדר:
אני מציע למחוק את הסעיף. לאחר שתקבל סעיף
אחר בענין הקלות סרחיקות לכת להתישבות חדשה,
אין מקום לסעיף זה המכוון לחקלאות הותיקה והמבוססת בלבד.

היו"ר י. גורי: אנו עוברים להצבעה.

הצבעה

להצעתו של חבר הכנסת בדר - 1
נגד - 3

הצעתו של ח"כ בדר - לא נתקבלה

סעיף 17, כהצעת הממשלה - נתקבל.

סעיף 18
=====

היו"ר י. גורי: לאור ההצעות של ועדת הכספים בענין נטולי יכולת עקב ליקוי גופני או שכלי, מציעה

הממשלה:

(א) הוראות הסעיפים 15 ו-15ד יחולו גם לגבי ילד או בן טיפחה שמלאו לו 20 שנה אם עקב ליקוי גופני או שכלי הוא נטול יכולת לקיים את עצמו.

(ב) הניכוי לפי סעיף 15ב לגבי ילד ספגר או מטותק וכן הנכוי לפי סעיף 15, לגבי אשה נכה המשותקת לחלוטין, יוגדל עד ל-650 ל"י.

(ג) ילד או אשה כאמור בסעיף קטן (ב) שהוחזקו במוסד מיוחד יותר לגביהם ניכוי נוסף בסכום היווה למחצית ההפרש שבין ההוצאות הטססיות להחזקתן כאמור לבין 650 ל"י אך לא יותר מ-200 ל"י.

בעבור להצבעה.

הצבעה

סעיף 18, כהצעת הממשלה - נתקבל.

סעיף 19
=====

י. בדר: אני מציע לשנות את המבנה על ידי חיסול הזיכויים ותירגומם כשיטת הניכויים.

ד"ר ח. ברנש: הענין הוא פשוט של כסף. אם נותנים ניכוי ולא זיכוי, והוא עלול להיות שווה ל-60%. דווקא בסעיף זה הזיכוי הוא באמת במקום, אנגליה שאינה יורצת בכלל. מה זה זיכוי, הרי בסעיף זה היא נותנת זיכוי.

י. פוזאיב: אני מציע להפריד בין התרומות לבין התשלומים הסוציאליים. הניסוח ייעשה על ידי היועצים המספטיים. (א) יש לאפשר ניכוי של 5% מההכנסה הכוללת ולא יותר מ-600 ל"י על תרומות למוסדות המאושרים למטרה זו על ידי שר האוצר; (ב) לשאר

המטרות - ניכוי עד ל-1200 ל"י או 10% מההכנסה.

מ. חזני:
הצעתו היא, שתרוסות לצדקה למטרות המאוטרות על ידי הנציב יקבלו זיכוי של 10% מהסכום הניתן אם הוא טעל ל-500 ל"י.

ד"ר ת. ברוש:
הסכמנו לדבר אחד: בתוך ההגבלה האומרת הנחה של 20% במס מתוך הכנסה שאיבה עולה על 1200 ל"י יש הגבלה שניה, והיא: לכל המטרות שאינן מטרות חסכון אפשר לקבל הנחה של שמינית, כלומר 12,5% ולא יותר מ-500 ל"י. עכשיו אנו מסכימים להגדיל עד לפכטיטום של 600 ל"י. לגבי ביטוח חיים וקופת תגמולים אין כל הגבלה.

י. בדר:
אני מציע בטענין זה: "יינתן לו ניכוי בסכום ששילם כאסור והניכוי הזה לא יעלה על 600 ל"י או על שמינית של הכנסה לפי הסכום הקטן יותר".

ד"ר ת. ברוש:
ההבדל בניכוי הוא בכך שאנו נותן הנחה במס במעור של 25% מ-600 ל"י, ואילו אתה נותן - 60%.

י. בדר:
אני טוען להגביל לא ב-600 ל"י אלא ב-500 ל"י, ובמקום חלק שמיני לתת חלק עשירי.

ח. רובין:
מר שרף הסכים להשאיר את החסכון לתקופה ארוכה. אני מציע, על כן, לא לחדש בענין זה ולהשאיר את המצב סטטוס קוו.

ד"ר ת. ברוש:
סעיף זה של חסכון לזמן ארוך בתנאים ולמטרות שאושרו על ידי שר האוצר היה קיים שמונה שנים, אולם לא היה זה אלא חוק סתם בלבד. איש לא השתמש בו. על כן הוצאנוהו, וכיחוד לאחר שיצא חוק עידוד השקעות.

א. אלטמן:
אתה לוקח בחשבון ביטוח חיים, אולם אינך לוקח בחשבון אגרות שונות שאדם קונה, כמו למשל, אגרות חברת החשמל או אגרות מלווה בטחון. גם בזה יש לראות טעין ביטוח.

ז. סוזאייב:
אם נלך בדרך שהציע חבר הכנסת אלטמן יהיה זה אחד מהאבסורדים הגדולים ביותר. יצא שאין אנו נותנים עוד רבית של 4,75%, אלא שרבית של 4,75% נטו. מס הכנסה בהצמדה ניתנים לא על סאה אלא על 75%, והרי לך רבית של 7,5%-6%.

היו"ר י. גורי: לחבר הכנסת בדר הצעה מנוסחת בענין זה:

"יינתן לו ניכוי של 2/3 מהסכום ששילם כאסור, אולם (א) לא יינתן לו ניכוי בעד אותו חלק מהסכומים המפורטים בפסקה (א) למעט ביטוח חיים ובפיסקאות (ב) (ג) (ד) (ו) העולה על שמינית אחת מהכנסתו החייבת במס לפני כל ניכוי לפי הטענינים 14 עד 15 וסעיף 15 או על 600 ל"י, הכל לפי הסכום הקטן יותר;

(ב) לא יינתן ניכוי לפי סעיף זה בעד אותו חלק מהסכומים שסולמו, העולה... וכו'.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר הכנסת בדר - לא בתקבלה.

הצעתו של חבר הכנסת רובין - לא בתקבלה.

הצעתו של ח"כ סוזאייב: חישוב נפרד לתרוסות ולתשלומים האחרים. לתשלומים האחרים - ניכוי של 10% מההכנסה ולא יותר מ-1200 ל"י - לא בתקבלה.

להצעתו של חבר הכנסת סוזאייב:
לתרומות - ניכוי של 5% מההכנסה
ולא יותר מ-600 ל"י

3 -

3 -

1 -

נגד

נסנע

בענין זה - שתי דעות.

היו"ר י. גורי:
הבוקר קבלתי תזכיר של הוועדה הבין ארגונית
לעניני מסים, ובו מוצע עריכת 30-31 תיקונים.
הארגונים האלה ידעו שזה כבר חדשים אחדים שהענין עומד על הפרק. על חלק
מן הדברים כבר הצבענו, ובחלק - אנו נמצאים סמוך להצבעה. היני רואה
איפוא עתה אפשרות לטפל בענין זה. מלבד זה חושבני כי בעיקר הדברים
עסקנו.

סעיף 20
=====

במקום זיכוי של - 48 ל"י אני מציע ניכוי של
200 ל"י.

י. גדר:

אני מצטרף להצעה.

ז. סוזאייב:

הצבעה

הצעת חבר הכנסת גדר - לא נתקבלה.

סעיף 20. לפי הצעת הממשלה - נ ת ס ב ל.

סעיף 21
=====

סחר אניא בענין זה הצעה מנוסחת.

י. גדר:

גם אני.

ז. סוזאייב:

ההצעה בסעיף זה - נדחתה.

סעיף 22
=====

היות והסעיף עומק באותה סוגיה אני פוסח גם עליו.

היו"ר י. גורי:

סעיף ח ד ס
=====

היו"ר י. גורי:
לפני שנעבור לסעיף 23 נקרא את נוסח הסעיף
החדש: בסעיף 16 לפקודה יימחקו הסלים שאינה
חברה פרטית ושהציבור מעוניין בה כאופן מסוי.

ד"ר ת. ברנע:
עד כה לא קיבלה חברה פרטית כל הקלות בעבור
תרומות. לדאבוני ודויתר מר סוף בישיבה האחרונה
על ענין זה, ומעתה זכאית תהא כל חברה להנחה בעד תרומות.

סעיף זה - נ ת ס ב ל.

ס ע י ף 23
=====

הסעיפים (א) (ב) (ג) ו(ד) - לפי הנוסח
המתוקן.

היו"ר י. גורני:

כל הסכמת הזאת שייכת לזוגות עובדים, בענין
זה היו שתי ורסיות. שלטונות מס הכנסה מציעים להשאיר ניכוי של
100 ל"י לכל ילד, בו בזמן לחברי ועדה אחדים הציעו ניכוי של 250
ל"י למשפחה עם ילדים ושני ראשיה עובדים מבלי להתחשב במספר הילדים.

ח. רובנין:

בסעיף (ד) אני מציע: יותר לכל אשה עובדת
גם אם אין לה ילדים ניכוי נוסף של 100 ל"י.

אשה עובדת עם ילדים: בסביל הילד הראשון -
ניכוי של 250 ל"י (ברור שבטקרה כזה היא לא תקבל את הניכוי של 100
ל"י שאני מציע לאשה עובדת בלי ילדים), ובסביל כל ילד נוסף - ניכוי
של 50 ל"י נוספות.

ז. סוזאייב:

אני מציע להוציא את הטלים "שהוא בלתי תלוי
מסקור הכנסה אחר של בעלה". אם תוכל האשה
להוכיח כי העסק רשום על שמה והיא זותפה לו באמת - איני רואה טרוע
לא להפריד את השומות.

י. קרגמן:

כבר הצעתי כי יינתן ניכוי נוסף למשפחה
שיש לה ילדים ושני ראשיה עובדים - ניכוי

של 250 ל"י נוסף.

י. גדר:

אני מציע להוציא את המלים: "מיגיעתה...
עבודה", וכן את המלים "מיגיעתה האישית".

היו"ר י. גורני:

אנו עוברים להצבעה.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר הכנסת סוזאייב למחוק הסעיף האחרון - לא בתקבלה.

הצעתו של ח"כ רובנין להוסיף 100 ל"י למשפחה עובדת - לא בתקבלה.

הצעתו של ח"כ רובנין: ניכוי של 250 ל"י לזוג
עובדים עם ילד אחד - לא בתקבלה.

הצעתו של ח"כ רובנין: ניכוי של 50 ל"י לזוג
עובדים לכל ילד נוסף - לא בתקבלה.

הצעתו של חבר הכנסת גדר - לא בתקבלה.

היו"ר י. גורני:

ועתה להצעתו של חבר הכנסת קרגמן ולהצעת
המסעלה.

ד"ר ח. ברוש:

אני מבקש לדחות את ההצבעה על הצעת חבר הכנסת
קרגמן עד לבואו של מר שרף.

ס ע י ף 25
=====

היו"ר י. גורני:

קבלנו טבלה ושאלתי טכורנח לטבלה של נטוי עם
ילד אחד, ההבדלים הם קטנים, ונשאלת השאלה:
אם אי אפשר לגהץ כך את הטבלה שהמס לא יעלה?

ס. חזני:

השאלה שאני שואל היא: איך אפשר בכלל לגהץ
את הטבלה כך שהמס לא יעלה כלל? בטבלה של
נטוי בלי ילדים אנו רואים העלאות גדולות.

א.ס.

ח. רובין:

הצעותי הן: א) בפיסקה 6 לכתוב - על כל לירה מ-2500 הלירות הבאות;

ב) להוסיף פיסקה 7 האוטררת: על כל לירה נוספת - 625 פרוטה;

ג) כן אני מציע להוסיף "ובתנאי שעל הכנסה עד 4000 ל"י לפני הניכויים לא ישולם מס בשעור גבוה יותר מהמס שהיה מסתלם על אותה הכנסה אילו חוק זה לא נכנס לתוקפו".

ז. טרזאייב:

הדבר אינו רגיל ויהיה קשה לביצוע.

ח. רובין:

שעה שהנהגנו את הניכויים ואת הדרגה הטבתה מלירה ללירה הוחלט שבשנה הראשונה של החידוש ישולם מס לפי סמוצע שבין החוק הישן והחוק החדש. הייתה זו הוראת טעבר לשנה אחת. ואם תתקבל הצעה זו לא צריך יהיה להציע הצעות שונות בענין אשה עובדת, ילדים, נוער בגיל 16 או 18 ועוד. יתכן ומבחינה מעשית סכנית אין זה כל כך נוח, אולם היות ובזמנו הוצע הדבר לפי הצעת סר האוצר - איני חושב שכדאי לנהוג במקרה זה אחרת.

לגופו של ענין איני חושב ששעה שאנו נותנים הנחות גדולות למעלה נטיל תוספת מס על הדרגות הנמוכות והבינוניות.

י. ברר:

אני מסכים למגמתו של חבר הכנסת רובין בענין ההכנסות הנמוכות, אולם אין בנוסחתו כדי לענות על השאלה שהיא רוצה לפתור אותה בגלל תוספת היוקר.

ח. רובין:

אני מוכן לתקן את הניסוח.

י. ברר:

אני מציע לערוך מחדש את הטבלה כך שתבטיח הנחות והקלות הלכה למעשה. טבלה זו דרושה כי בינתיים נשתנו הערכים הריאליים "טאחורי טכוטי הכסף. במקום תקרה של 50% אני מציע תקרה של 52% בגלל התוספת המוניציפלית. מבחינת הכנסות האוצר הצעתי האחרונה כמעט ואינה טבחה. אני מבין שמחוך סיבות ספוגתיות דטגוגיות רוצים לבטל סעיף זה, אולם יש לדעת כי מבחינת הכנסות האוצר הוא אפסי. הדבר מתחיל להיות מעשי רק אם ההכנסה טבעת ל-40 אלף ל"י.

כשמנכים את המס במקור, כלומר יותר מוקדם, בלי הוצאות אדמיניסטרציה מסויימות, לא יתכן שלא יהא הבדל בשעור המס. אני מציע להשאיר את הענין של 10%.

של - 25. ל"י

ס. חזבי:

אני מציע לתת זיכוי/לנסוי בלי ילדים שהגיע לגיל חמישים.

י. טרנטון:

אני מבין שמכבידים על הרווק בכדי להקל על בעלי המשפחות הגדולות. בעל משפחה עם 2 ילדים ישלם מהכנסה של 2600 ל"י - 250 ל"י מס, בה בשעה שרווק מאותה הכנסה ישלם 530 ל"י מס, כלומר פי 2 מזה. שמהכנסתו אוכלות ארבעה פיות, ואיני רואה בזה איפוא כל אסון.

השאלה שאני שואל היא: מדוע נותנים אנו הנחות לרווקים שהכנסתם עולה על 6000 ל"י לשנה?

א. בהיר:

אני רוצה לומר לחבר הכנסת רובין דבר אחד: אי אפשר לבקש הקטנת מס מבלי להראות מקורות הכנסה. אחת מן השתים: או שאין אנו עושים ולא כלום לגבי בעלי המשפחות הגדולות או שמחליטים אנו להרע לרווקים. על הכנסה של 4000 ל"י ישלם רווק - 10. ל"י תוספת מס לחודש ולא יותר. על כן אני מציע לך להסיר את הצעתך ומבקש להכניס לגוף החוק סעיף האומר, שלקראת שנת המס הבאה נדון בטבלה מחדש, אך עד אחד באפריל 1958 יפה כוחה של טבלה זו.

ח. רובין: שואל אותי חבר הכנסת בהיר על-הסקורות להכנסה. אני סוכן להצביע עליהם. הצעתי טסה באשר ל-62,5%, אולם אם הטענה היא שהדבר לא יחול על רבים, הריני מציע: דירוג לגבי חברות, חברות גם כן עד 62,5%.

היו"ר י. גורי: נתנו לד"ר ברוס חומר למחשבה. נצביע על כך אחה"צ.

ברצוני רק להעיר שהצעת חבר הכנסת בהיר לא נראית לי. הכל יודעם כי הורתה ולידתה של הצעת חוק זו אינה בחודש ינואר או פברואר, אלא בחודש יוני 1956, ואף אחד לא יוכל לומר שחוק זה ערוך לשנת חירום מיוחדת. על כן אין לנו יכולים לקבל הצעה האוסרת: טבלה לשנה אחת בלבד. אין זה מתקבל על הדעת.

ועתה לפגמים שבטלה. הייתי מבקש מד"ר ברוס להביא בחשבון הצעתו של חבר הכנסת קרגמן בענין הרווקים בלי ההכנסה הגבוהה. נדמה לי כי באסת אין מקום לתת דווקא להם הקלות מיוחדת. טענתו של חבר הכנסת קרגמן היא רצינית ומוטב ליטול את העורך.

ד"ר ת. ברוס: בעכרינו היה העבר שהיה מיוחס מאד והיו בו קפיצות והתפתחויות בלתי הגיוניות. עכשיו באנו והצענו דבר הגיוני: אנו נותנים לכולם - 1050 ל"י, אנו נותנים בעבור כל אשה - 500 ל"י. ערכנו אפוא דירוג הגיוני של ניכויים, ורק אחר-כך באה הפילוסופיה שהטבירה מדוע זה טוב ומדוע זה נכון.

הועלו כאן שני רעיונות: האחד, ואותו אני דוחה בהחלט, הוא אותו רעיון של חבר הכנסת רובין האוסר: "בתנאי שהמס לא יעלה על המס שהיה מסתלם". יש בזה אולי הגיון, אך מבחינה ארסיניסטריבית זה איום. הרעיון השני - רווק שהכנסתו עולה על 6000 ל"י. אני טבין כי מבחינה צבורית זה מסונה. עם כל ההבנה שלי לתוצאה הצבורית הרי איני יכול לסנוח את הדבר.

היו"ר י. גורי: תחשוב על כך.

היו"ר י. גורי: בזה נסיים. הישיבה הבאה אחה"צ. הישיבה בעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.15